МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури та мистецтв
Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено
на засіданні кафедри театрознавства та
акторської майстерності
факультету культури та мистецтв
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08. 2024 р.)

Гарант ОПП «Акторське мистецтво
драматичного театру і кіно»
доц. Мирослава ЦИГАНИК

СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«ВОКАЛ»,
що викладається в межах ОПП
«Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»

Львів – 2024 р.

Назва курсу	Вокал
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво, 026 Сценічне мистецтво
Викладачі курсу	Бень Галина Любомирівна, старший викладач кафедри музичного мистецтва, Дика Галина Василівна, асистент кафедри музичного мистецтва.
Контактна інформація викладачів	http://kultart.lnu.edu.ua/employee/ben-halyna-lyubomyrivna, galben@ukr.net, м. Львів. http://kultart.lnu.edu.ua/employee/dyka-halyna-vasylivna
Консультації по курсу відбуваються	(вул. Валова, 18, ауд. 38) Щосереди, 11.50-13.10 год. (вул. Валова, 18, ауд. 38)
Сторінка навчальної дисципліни	http://kultart.lnu.edu.ua/course/vocal
Інформація про дисципліну	Дисципліну розроблено таким чином, щоб студент оволодів початковими елементами звукоутворення на доступному співацькому діапазоні, оволодів навичками співу легато, навчився користуватися нижньореберно-діафрагматичним диханням, м'язовими відчуттями опори дихання, правильною організацією вдиху і видиху. Щоб оволодів роботою мовно-артикуляційного апарату і на цій основі правильно формував голосні і приголосні у співі. Студент повинен вільно, невимушено поводитися на сцені під час співу, його поведінка мусить узгоджуватися з вимогами «вокальної психотехніки», техніки переживань і перевтілення, що координують і пов'язують його пластику з вокально-творчим завданням, тобто перебувають у гармонії зі створюваним образом. Навчальний репертуар добирається згідно з навчальною програмою відповідно до вокально-технічних та виконавських можливостей студента, індивідуальних особливостей його голосу, темпераменту й рівня інтелекту, з метою закріплення і вдосконалення навчально-виконавських навичок, оволодіння нормами сценічної культури. Поетапний контроль знань студентів здійснюється посеместрово, залік чи іспит у вигляді публічного виступу.
Семестровий (підсумковий) контроль	Залік в 4 семестрі, усний (публічний виступ).
Коротка анотація дисципліни	Одним з головних в системі виховання і підготовки високопрофесійного актора є предмет «Вокал», який, в контексті з іншими предметами, спрямований на формування неповторної особистості, придатної для роботи в сучасному театрі і кіно. Курс «Вокал» є нормативною дисципліною зі спеціальності 026 Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно) для освітньої програми «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно», другого курсу ОР «Бакалавр», викладається в 3-4 семестрах.
Мета та цілі дисципліни	Мета курсу – повноцінний розвиток голосових і художньо-виконавських даних студентів, майбутніх високопрофесійних акторів театру і кіно.

	Вокально-технічне навчання органічно поєднується з художнім розвитком і ґрунтується на принципах поступовості, послідовності, науковості в оволодінні співацькою культурою. В результаті навчання студенти набувають теоретичні знання з даного предмета, вокально-технічні навички, уміння аналізувати й корегувати звучання власного голосу, уміння різноманітними методами і прийомами розкривати зміст художнього образу.
Ключові слова	Вокал, вокальний апарат, атаки звуку, типи дихання, дикція та артикуляція, спів легато, культура мови у співі.
Формат дисципліни	Очний Проведення індивідуальних занять
Тривалість навчальної дисципліни	Два семестри
Обсяг навчальної дисципліни	90 год.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент зможе: - розуміти предмет « Вокал» та його значення для актора театру; - набувати стійких вокальних уявлень про якість звучання власного голосу; - володіти навичками співу легато; - користуватися трьома видами атаки звуку; - засвоїти навички співацького дихання, опори звуку; - розвивати навички співу в ансамблі, дуеті; - знати особливості процесу звукоутворення, акустичні якості звуку; - правила орфоепії у співі; - берегти голосовий апарат від захворювань. **Програмні результати навчання:** ПРН7. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір. ПРН8. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки. ПРН16. Визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію. ПРН22. Обирати художні засоби, необхідні для відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту). ПРН23. Оперувати специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими, монтажно-композиційними, сценарно-драматургічними) при створенні та виробництві сценічного твору. ПРН24. Вміти відтворювати в художніх сценічних образах власну здатність до творчого сприйняття світу. Цей освітній компонент покликаний сформувати у здобувачів загальні та спеціальні компетентності, а саме: ЗК03, СК02, СК05, СК06, СК18, СК19.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	**Аналітичні навички**: вміти підбирати відповідний матеріал, а також підходи до його вивчення та виконання. **Навички критичного мислення**: уміння аналізувати й корегувати звучання власного голосу, уміння різноманітними прийомам розкривати зміст художнього образу, а також, чути і аналізувати власні помилки у звукоутворенні. **Комунікаційні навички**: вивчення дисципліни розвиває уміння вільно і невимушено триматись на сцені та володіти голосом.
Теми	ТЕМА 1.Ознайомлення із будовою голосового апарату людини,

	акустичним утворенням звуку і його властивостями, функціями м'язово - нервової системи в процесі співу. ТЕМА 2. Типи співацького дихання (нижньореберно-діафрагматичне, ключичне, грудне); ТЕМА 3. Три види атаки звуку (м'яка, тверда, придихова).. ТЕМА 4. Резонатори голосового апарату, їх значення і практичне застосування в процесі співу. ТЕМА 5. Дикція та артикуляція. Правила орфоепії у співі. ТЕМА 6. Профілактика захворювань голосового апарату, професійна гігієна голосу.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових навичок з музики та вокалу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Емпіричний показ, слухання аудіо і відео матеріалів, майстер-класи провідних театральних педагогів вокалу.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує доступу до мережі Інтернет, класи з музичними інструментами
Література для вивчення навчальної дисципліни	Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел інформації, яких немає у списку рекомендованих. **Основна література**: 1. Бень Г. Методика вокального виховання майбутнього актора драматичного театру/ Галина Бень // Науково – методичний збірник. – Львів : Видавничий центр Львівського національного університету Імені Івана Франка, 2016. 2. Боднарчук А. Я. Методика формування вокально-виконавських навичок студентів мистецьких спеціальностей засобами естрадної пісні / Науковий збірник.- Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, Одеса: Випуск 3, 2020. 3. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу / Можайкіна Н. С. // Навчальний посібник.- „ Ліра-К", 2021. 4. Фоломєєва Н. А. Особливості різних методик голосоутворення та вокальних прийомів, які використовуються в процесі фахової підготовки у ННІ культури і мистецтв / Архіваріус.- Київ : Serenity-Group. № 9, 2016. 5. Бень Г. Л. Етапи створення вокально-сценічного образу у процесі навчання зі студентом-актором. Etapy budowania wokalno-scenicznej postaci w procesie pracy ze studentem-aktorem / Галина Бень // Наукова стаття.- Львівсько-Ряшівські наукові зошити №1, 2013. 6. Бень Г. Л. Деякі аспекти роботи педагога над усуненням вокальних недоліків у студентів-акторів/ Галина Бень // Вісник Львівського університету.- Львів, 2015. 7. Бень Г. Особливості формування професійних якостей студентів спеціальності «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно)» // Циганик М., Баша О., Бень Г. Актуальні питання гуманітарних наук. Мистецтвознавство. Вип. 80, том 2, 2024. С. 128–134. DOI https://doi.org/10.24919/2308-4863/80-2-18 **Додаткова література**: 1. Ben H. Richard Berkeley's-Master-class, Or the Recihes of singing science from the British Professor . Друкується за: [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: http://www. Vocalisten nl/2015/12/14/richard-berkeleys-master-class-artikel/(Гаазька Академія Вокалу і Танцю)
2. Антонюк В.Г. Постановка голосу: навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів. Київ: Українська ідея, 2010. 68с.
3. Бень Г. Вокальна культура актора Драматичного театру / Галина Бень // Просценіум. – 2012. – № 1/3 (32/34). – С. 117–121.
4. Бень Г. Про організацію вокальних занять зі студентом-актором / Галина Бень // Вісник Львівського університету. – Львів, 2013. – С. 65–71. – (Серія мистецтвознавство, Вип. 13).
5.Бовсунівська Н.М., Грищенко І.Д., Яремчук О.М.. Курс професійної майстерності за обраним фахом (вокал) другого (магістерського) рівня вищої освіти: методичні рекомендації. Житомир, 2024. 35 с.
6. Гринь Л. Діагностика сформованості вокального голосу майбутнього актора/ Наукове видання // LAP LAMBERT Academic Publishing, 2018.
7. Дорошенко В. Сольний спів як засіб виховання актора: навч. метод. посіб. / В. Дорошенко.- Харків: Колегіум, 2010. доступу: http://www. Vocalisten nl/2015/12/14/richard-berkeleys-master- class- artikel/(Гаазька Академія Вокалу і Танцю)
8. Дрожжина Н. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика / Навчальний підручник // Видавництво «Естет Принт», 2019.
9. Дрожжина Н. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика / Навчальний підручник // Видавництво «Естет Принт», 2019.
10. Дрожжина Н. Теоретико-методичні засади естрадно-джазового співу / Навчально-методичний посібник.- Харків : Естет Принт, 2019.
11. Дрожжина Н. Теоретико-методичні засади естрадно-джазового співу / Навчально-методичний посібник.- Харків : Естет Принт, 2019.
12. Жишкович М. Основи вокально-педагогічних навичок / Методичні поради для студентів вокальних факультетів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Львів, 2012. 43 с.
13. Люш Д.В. Розвиток і охорона співацького голосу. 2-ге перевид. Київ: Муз. Україна, 1998. 138 с.
14. Маковецька І.Г. Дикція, як особлива складова роботи над постановкою голосу в студентів. Ст. 167.Молодь і ринок: щомісячний науково- педагогічний журнал Дрогобицького державного педагогічного університету.182 с. ISSN 2308-4634, ISSN 2617-0825. № 4 (172). 2019
15. Микиша М.В. Практичні основи вокального мистецтва. Київ: Муз. Україна, 2002. 90 с.
16. Tamplin K. Vocal Academy URL: https://www.youtube.com/user/kentamplin/playlists
17. Vendera J. Raise your voice. Second edition. USA : Vendera publishing, 2008. 460 p.
18. Ware C. Adventures in Singing: A Process for Exploring, Discovering, and Developing. New York: Social Sciences, 2006. 350 p.
19. McDonald B. A Cappella Pop: A Complete Guide to Contemporary A Cappella Singing. NewYork: Alfred Music Publishing, 2012. 204 p.
20. Manning B. Light and right is better than strong and wrong. URL :

<table>
<tr><td></td><td>
http://www.brettmanningstudios.com/about/
21. Miller R. On the Art of Singing. New York: Oxford University Press, 1996. 138 p.
22. Бень Г. Л. Методика вокального виховання майбутнього актора драматичного театру/ Галина Бень // Науково – методичний збірник. – Львів : Видавничий центр Львівського національного університету Імені Івана Франка, 2016.
23. Гринь Л. Діагностика сформованості вокального голосу майбутнього актора/ Наукове видання // LAP LAMBERT Academic Publishing, 2018.
24. Дорошенко В. Сольний спів як засіб виховання актора: навч. метод. посіб. / В. Дорошенко.- Харків: Колегіум, 2010.
25. Дрожжина Н. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика / Навчальний підручник // Видавництво «Естет Принт», 2019.
26. Дрожжина Н. Теоретико-методичні засади естрадно-джазового співу / Навчально-методичний посібник.- Харків : Естет Принт, 2019.
27. Бабич М.Д. Основи культури мовлення / М.Д.Бабич. – Л.: Просвіта, 1990.
28. Маслій К.С. Виховання голосу співака / К.С.Маслій // Навчальний посібник.- Рівне: „ ЛІСТА”, 1996.
</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</td><td>
Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.
Бали за іспит нараховуються наступним чином:
Поточна успішність
• практичні заняття: 50 балів семестрової оцінки;
• іспит (практичний): 50 балів семестрової оцінки. Підсумкова максимальна кількість балів 100.
Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов’язані виконувати самостійні завдання: вивчати літературні тексти вокальних творів, самостійно робити артикуляційну гімнастику, дихальні вправи, вміти робити музичний аналіз репертуару. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.
Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на кожному індивідуальному занятті, самостійній роботі та бали підсумкового виступу на сцені. При цьому обов’язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час індивідуальних занять; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов’язаних з навчанням; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.
<table>
<tr><td>Види робіт.
Критерії оцінювання знань студентів</td><td>Максимальна кількість балів</td></tr>
<tr><td colspan="2">Бали поточної успішності за участь у практичних (індивідуальних) заняттях 16 занять 3 бали за одне</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання</td><td>3 бали</td></tr>
<tr><td>студент переконливо виконує твір з використанням вокально-технічних навичок, набутих на певному етапі навчання, розуміє стиль, побудову вокального образу,</td><td>3</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

		емоційний, артистичний. Приходить на заняття підготовлений з виконаним завданням.	
		студент професійно виконує твір але з незначними помилками поетичного тексту, з деякими проблемами вокально-технічного характеру. Приходить на заняття підготовлений з частково виконаним завданням.	**2**
		студент виконує твір з певною кількістю помилок, що стосуються поетичного і музичного тексту	**1**
		студент не володіє вокально-технічними навичками, виявляє незнання музичного тексту. Приходить на заняття не підготовлений	**0**
		2. Самостійна робота студентів	
		Критерії оцінювання	
		Самостійна робота студентів, передбачає: *Робота над текстом*. Вивчення поетичного тексту обраного твору напам'ять, визначити дикційні складнощі (кілька приголосних підряд, необхідність швидко промовляти деякі уривки, робота над текстом іноземною мовою). Виконання пісень іноземною мовою, можуть потребувати консультації викладачів з кафедри іноземних мов. Поцікавитись інформацією про авторів твору (поет, композитор), історію написання твору. Розвивати широкий інтерес до історії літератури, театру, кіно. Розвивати музичний смак студентів – завдання слухати багато музики різних епох і стилів Роботу над драматургією. *Робота над сюжетом*. Важливо опрацювати сюжет у вокальному творі, причинно-наслідкові зв'язки, форму твору, особливості епохи. *Робота з диктофоном*. Записи допоможуть відстежити помилки при виконанні вправ та вокальних творів. Крім того, записи, допоможуть студентам оцінити рівень їхніх здобутих навичок згодом., порівнявши вокальний рівень перших та крайніх записів. *Робота над тілом і голосом*. Щоденні вправи для голосу. Щоденні ранкові зарядки, які зміцнюють голосовий апарат актора та його нервову систему, емоційну витривалість. Працювати над системою заходів, спрямованих на запобігання захворювань голосового апарату та ін. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі (на заліку).	**5**
		3. Індивідуальна робота студентів Здобувачі вищої освіти можуть отримати **додаткові бали** за отримання дипломів на вокальних конкурсах- фестивалях, за участь у публічних виступах.	
		Критерії оцінювання	**5 балів**
		▪ отримання диплому І ступеня, гран-прі	**5**
		▪ отримання диплому ІІ-ІІІ ступеню	**4-3**
		4. Екзамен	**50**

		Семестровий екзамен як форма підсумкового контролю є обов'язковим для всіх здобувачів. Результат екзамену залежить від загальної кількості набраних балів.	
		Студент переконливо виконує твір з використанням вокально-технічних навичок, розуміє стиль, побудову вокального образу. Образно-емоційний аспект на вищому рівні. Вокально-технічна майстерність на вищому рівні: вміння володіти кантиленою звука, динамічними нюансами,	**50-40 балів**
		вміти переходити з різних маневр співу. Високий рівень артистизму та емоційності виконання твору Володіє технікою вокально-творчого спокою *Додаткові бали:* Виконання твору під гру на інструменті (власний супровід), виконання авторських творів	
		студент професійно виконує твір але з незначними помилками поетичного тексту, з деякими проблемами вокально-технічного характеру, артистично і емоційно.	**40-30**
		студент виконує твір з певною кількістю помилок, що стосуються поетичного і музичного тексту, студент відчуває стиль, але не завжди може переконливо донести до слухача образ твору, недостатньо емоційно виконує твір.	**30-20**
		студент недостатньо володіє вокально-технічними навичками, емоційно непереконливо виконує твір і поверхнево передає його художній образ.	**20-10**
		студент демонструє недостатнє знання твору, та епізодичне використання вокально-технічних навичок, не емоційне виконання.	**10-0**
		студент не володіє вокально-технічними навичками, виявляє незнання музичного тексту.	**0**
Питання до заліку у 2 семестрі	Виконання народних пісень різних за характером, дуети.		
Дотримання умов доброчесності	**Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.** Принципи доброчесності в Університеті та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями Центру забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. Сайт НАЗЯВО: https://naqa.gov.ua/ Центру забезпечення якості освіти ЛНУ: http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/ Онлайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: https://vumonline.ua/course/academic-integrity- at-the-university/.		
Навчання іноземною мовою	У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються матеріали іноземними мовами. Студенти можуть обирати вокальні твори різних мов.		
Позааудиторні заняття	Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конкурсах, концертах, фестивалях тощо (за активну участь отримують додаткові бали). У рамках неформальної освіти здобувачі можуть самостійно проходити курси на онлайн платформах за темами навчальної дисципліни, що буде враховуватися при оцінюванні аудиторної та самостійної роботи здобувачів.		
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.		

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостій-на, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Згідно з розкладом	**ТЕМА1.Ознайомлення із будовою голосового апарату людини.** 1.Початковий етап розвитку голосу. 2.Функції м'язово-нервової системи в процесі співу.	Практична робота	Юцевич Ю. Е. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу / Ю. Е. Юцевич - К., 1998.	Артикуляційна гімнастика, скоромовки	
Згідно з розкладом	**ТЕМА2.Типи співацького дихання** 1.Нижньореберно-діафрагматичне, ключичне, грудне. 2.Дихання як засіб виразності. 3.Дихальна гімнастика.	Практична робота	Микиша М.В.Практичні основи вокального мистецтва/М.В. Микиша -К.:" Музична Україна", 1985. Бень Г. Методика вокального виховання майбутнього актора драматичного театру/ Галина Бень // Науково – методичний збірник. – Львів : Видавничий центр Львівського національного університету Імені Івана Франка, 2016.	Дихальні прави, вправи-емоції	
Згідно з розкладом	**ТЕМА 3. Три види атаки звуку**. 1.М'яка, тверда, придихова атаки звуку. 2.Використання трьох видів атаки звуку у різнохарактерних вокальних творах.	Практична робота	Фоломєєва Н. А. Особливості різних методик голосоутворення та вокальних прийомів, які використовуються в процесі фахової підготовки у ННІ культури і мистецтв / Архіваріус.- Київ : Serenity-Group. № 9, 2016.	Вправи для фіксації трьох манер звукоутворення	

			Бень Г. Про організацію вокальних занять зі студентом-актором / Галина Бень // Вісник Львівського університету. – Львів, 2013. – С. 65–71. – (Серія мистецтвознавство, Вип. 13).		
Згідно з розкладом	**ТЕМА 4. Резонатори голосового апарату, їх значення і практичне застосування в процесі співу.** 1.Вправи для закріплення відчуття грудного та головного резонаторів. 2. Тембр, як якісна ознака голосу, акустико-фізіологічна суть його. 3.Формування навичок співу з відчуттям грудного та головного резонаторів на доступній для співу ділянці діапазону.	Практична робота	Маслій К.С. Виховання голосу співака / К.С.Маслій // Навчальний посібник.- Рівне: „ ЛІСТА”, 1996. Гринь Л. Діагностика сформованості вокального голосу майбутнього актора/ Наукове видання // LAP LAMBERT Academic Publishing, 2018. Дорошенко В. Сольний спів як засіб виховання актора: навч. метод. посіб. / В. Дорошенко.- Харків: Колегіум, 2010. доступу: http://www. Vocalisten nl/2015/12/14/richard-berkeleys-master- class-artikel/(Гаазька Академія Вокалу і Танцю)	Вправи для закріплення відчуття грудного та головного резонаторів, дихальна гімнастика	
Згідно з розкладом	**ТЕМА 5. Дикція та артикуляція. Правила орфоепії у співі.** 1. Перехід зі співу на мовлення і навпаки. 2.Оволодіння декламаційною виразністю виконання, зберігаючи повноцінне звучання голосу. 3.Особливості мелодекламації.	Практична робота	Бабич М.Д. Основи культури мовлення / М. Д. Бабич. – Л.: Просвіта, 1990. Дорошенко В. Сольний спів як засіб виховання актора: навч.метод.посіб. / В.Дорошенко.- Харків: Колегіум, 2010.	Вправи-емоції, дихальна гімнастика Вправи в запропонованих обставинах	
Згідно з розкладом	**ТЕМА6. Профілактика захворювань голосового апарату, професійна гігієна**	Практична робота	Боднарчук А. Я. Методика формування вокально-виконавських навичок студентів мистецьких	Вправи для розпруження голосового апарату	

	голосу. 1.Особливості акторської професії. 2.Хвороби голосового апарату 3.Техніка співу в економному режимі.		спеціальностей засобами естрадної пісні / Науковий збірник.- Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, Одеса: Випуск 3, 2020. Люш Д. В. Розвиток і охорона співацького голосу. 2-ге перевид. Київ: Муз. Україна, 1998. 138 с.		